

Raadsbrief over artikel 45 vragen

Datum 16 maart 2026

Onderwerp Beantwoording artikel 45 vragen van D66 over Beantwoording artikel 45 vragen van D66 over Ruimte voor culturele makers en dragers

Versienummer 1

Portefeuillehouder Anja Roelfs

Bijlagen

Bijlage 1 – D66-Ruimte voor makers en dragers

Bijlage 2 – Atelierbeleid

Ontwerp besluit

De raad wordt voorgesteld kennis te nemen van de beantwoording van de artikel 45 vragen over Beantwoording artikel 45 vragen van D66 over Ruimte voor culturele makers en dragers.

Datum 16 maart 2026

Inleiding

De fractie heeft op 16 maart 2026 schriftelijke vragen gesteld over: De fractie van D66 heeft op 16 februari 2026 schriftelijke vragen gesteld over de beschikbare huisvesting voor culturele makers in Zwolle. Aanleiding zijn recente signalen over knelpunten bij het vinden van geschikte (tijdelijke) ruimte en de impact van de voorgenomen sluiting van verzamelgebouw R10.

Kernboodschap

De gemeente doet alles wat binnen haar vermogen ligt om passende tijdelijke en structurele ruimte te bieden aan culturele makers. De urgentie is hoog en de vraag groeit sneller dan het aanbod. Tegelijkertijd lopen juridische kaders, regelgeving en beschikbare middelen niet altijd in de pas met de omvang van de ruimtevraag, waardoor oplossingen niet altijd onmiddellijk realiseerbaar zijn. We zien daarnaast het ondernemend vermogen van makers. Zeker de jongere makers tonen initiatief en samenwerkingsbereidheid, wat helpt bij het benutten van tijdelijke plekken. We werken gericht en stap voor stap aan een gelijk speelveld tussen makers die gemeentelijke ruimte gebruiken en makers die via private partijen onderdak vinden.

Vraag 1: Op welke manier wordt er op dit moment gewerkt aan het benutten van tijdelijke ruimte voor creatieve makers?

Antwoord: De gemeente werkt via meerdere sporen aan tijdelijke huisvesting, met focus op locaties waar daadwerkelijk perspectief bestaat.

NEXT (voormalig Hudson's Bay)

Binnen NEXT is het proces in volle gang. Makers en collectieven zijn aan de hand van criteria geselecteerd en werken aan een gezamenlijke, complementaire broedplaats.

Locaties via marktpartijen

Omdat er weinig gemeentelijke panden beschikbaar zijn, wordt veel bereikt via marktpartijen die flexibele en betaalbare tijdelijke ruimte bieden.

Voorbeelden zijn:

- Van der Capellen (Adhoc) – ruimte voor geluidsmakers en muziekcollectieven
- Voormalig Herman Brood Museum (Adhoc) – tijdelijke werkruimtes voor creatieve ondernemers.
- Achtergracht (Carex) – actieve broedplaats voor toegepaste kunst, ontwerp en film. Daarnaast spelen partijen als Carex, Adhoc en CO een bredere rol in de stad.
- Carex biedt ondernemende, betaalbare tijdelijke ruimte op verschillende locaties. • Adhoc faciliteert meerdere creatieve panden in Zwolle.
- CO beheert R10 en exploiteert broedplaatsen zoals de Grote Voort en de Esdoornstraat.

Rode Hal (placetesting)

Hier onderzoeken we welke functies passen. Er worden basisvoorzieningen ontwikkeld en er wordt gekeken naar mogelijkheden voor tijdelijke makersruimtes.

Bogenhal

Voor de Bogenhal worden op dit moment verschillende scenario's uitgewerkt voor zowel tijdelijke als meer permanente invulling. In dit proces worden ook de relevante aspecten rond veiligheid, techniek en planologie betrokken. Op basis van de huidige stand van zaken kan nog geen definitieve uitspraak

Datum 16 maart 2026

worden gedaan over de geschiktheid van de locatie voor tijdelijk creatief gebruik of een mogelijke rol in de opvang van R10. Zodra de scenario's zijn uitgewerkt, wordt het college hierover nader geïnformeerd.

Vraag 2: Zijn er redenen die maken dat het tijdelijk huisvesten van creatieve makers niet plaatsvindt? Zo ja:

a. Welke redenen zijn dat?

b. Zijn er voor deze redenen oplossingen die het mogelijk maken om toch spoediger ruimte te kunnen bieden aan de creatieve makers (en wat zijn die oplossingen)?

c. Is bij de oplossingen aan te geven of ze op korte of lange termijn haalbaar zijn?

Antwoord:

a. Redenen:

Er zijn structurele beperkingen die snelle tijdelijke huisvesting bemoeilijken:

- Beperkte gemeentelijke leegstand.
- Bestemmingsplannen die tijdelijk creatief gebruik vaak niet toestaan.
- Onvoldoende middelen om panden snel veilig en gebruiksklaar te maken.
- Locatiespecifieke beperkingen (o.a. veiligheid, geluid, constructie en bestemming, zoals bij de Bogenhal).
- Juridische kaders (waaronder Didam) die tijdelijke uitgifte complex en tijdrovend maken. Hierdoor sluiten regelgeving, beschikbare tijd en middelen niet altijd aan op de urgente ruimtevrage.

b. Mogelijke oplossingen

- Blijvend verkennen van panden en maatwerk toepassen binnen planologische regels.
- Gericht investeren in kansrijke locaties.
- Structureel exploitatieruimte voor cultuur borgen in gebiedsontwikkelingen.
- Kansen via private partijen blijven benutten (zoals Adhoc, Carex).
- Procesmatig werken aan een gelijk speelveld.

c. Haalbaarheid

- Korte termijn: versnelling is mogelijk op locaties met duidelijke potentie, zoals NEXT en de Rode Hal, mits aanvullende middelen beschikbaar zijn.
- Lange termijn: vraagt om structurele borging in gebiedsontwikkeling en meerjarige exploitatiezekerheid.

Vraag 3: Is er een overzicht te geven van locaties waar momenteel creatieve makers gebruik maken van een tijdelijke huisvesting?

Antwoord: Ja, in Zwolle zijn meerdere locaties in gebruik door creatieve makers uit verschillende disciplines.

- Van der Capellen (Adhoc): geluidsmakers en muziekgroepen met oefen- en productieruimtes; minimale gebruikstermijn twee jaar.
- Achtergracht (Carex): actieve broedplaats voor toegepaste kunst, ontwerp en film; samenwerking met ArtEZ; beschikbaarheid onder druk bij ontwikkeling Noorderkwartier.
- P12 (Papendwarstraat 12): makerspace met betaalbare werkplekken voor startende en junior/medior makers; gericht op talentontwikkeling en aanvullend op het bestaande Zwolse makernetwerk. (niet tijdelijke)

Datum 16 maart 2026

- Oude Herman Brood pand (Adhoc): tijdelijke werkruimtes voor makers en creatieve ondernemers; vervalt bij definitieve bestemming.
- Buitensociëteit: tijdelijk gebruik van kantoren door Vaktor en theater-/performance-makers via antikraak.
- Perrontheater: tijdelijke plek voor Theatergroep De Jonge Honden; gehuurd van NS.
- Overige panden via Carex, Adhoc en CO: wisselende beschikbaarheid, vaak met wachtlijsten bij geluids- en theatermakers vanwege specifieke ruimte-eisen.
- NEXT: in voorbereiding; selectie van makers is afgerond en startfase wordt voorbereid.
- Lichthuis (Rembrandtlaan), privé initiatief: collectieve werkplaats voor meer dan 40 beeldmakers; biedt betaalbare werkplekken en faciliteiten voor ambachtelijke grafische technieken.

Vraag 4: Geldt voor deze locaties dat de gemeente daarbij betrokkenheid heeft gehad of betreft dit locaties die via een andere weg deze invulling hebben gevonden?

Antwoord: Met gemeentelijke betrokkenheid:

- NEXT
- Achtergracht (in beeld en gebruikt in bemiddeling)
- Van der Capellen (oorspronkelijk door cultuur ingebracht; nu via Adhoc wel mogelijkheden, gemeente blijft in contact)
- Lichthuis: subsidie via de BIS Via marktpartijen (zonder directe gemeentelijke sturing):
- Oude HBM-pand
- Buitensociëteit
- Perrontheater

Overige panden via Carex, Adhoc en CO

Vraag 5: Wat is een gemiddelde tijdsduur wanneer er sprake is van tijdelijke huisvesting?

Antwoord: Er is geen vaste gemiddelde tijdsduur te geven voor tijdelijke huisvesting van makers; de looptijd verschilt sterk per locatie en per situatie. In de praktijk varieert tijdelijke huisvesting van enkele maanden tot meerdere jaren.

Vraag 6: Volstaat in de meeste gevallen die tijdsduur ook voor het doen van een investering in de huisvesting (bijvoorbeeld geluids-)isolatie)?

Antwoord: Investeringsen zoals (geluids)isolatie vragen een langere afschrijvingstermijn. Bij een korte of onzekere gebruiksperiode is het financieel niet rendabel om dergelijke investeringen te doen; niet voor makers, niet voor vastgoedpartijen en niet voor de gemeente.

Vraag 7: Ziet het college het als een optie om versnelling te realiseren door als gemeente deze investeringen (deels) te financieren (en ze eventueel via exploitatie weer terug te innen)?

Antwoord: Investeringsen in tijdelijke of betaalbare werkruimtes vragen doorgaans om meerjarige afschrijving. Daarvoor is langdurige zekerheid over de beschikbaarheid van een locatie nodig; bij korte of onzekere termijnen is terugverdienen via exploitatie niet haalbaar. Ook voorzieningen zoals geluidsisolatie en veiligheidsmaatregelen verhogen de kostprijs, waardoor de huur voor makers wellicht niet passend is. Binnen het cultuurbudget is hiervoor geen structurele dekking en de Kadernota Vastgoed stelt grenzen vanwege kostprijsdekkende huur.

(Co)financiering kan alleen versnelling opleveren wanneer:

- de locatie langduriger beschikbaar is,
- de huur voor makers betaalbaar blijft,
- investeringen binnen de looptijd kunnen worden afgeschreven.

Datum 16 maart 2026

Per locatie vraagt dit om een nadere financiële en praktische uitwerking.

Openbaarheid

Deze nota is openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer